novobydžovský ZPRAVODAJ

Ročník XX.
19. listopadu 1993

Číslo
5

Z obsahu čísla: Problémy zdravotnictví * Jednání zastupitelstva * Policie hlásí * O krádežích * Zdraví, řeč a sponzoři * Tržní řád města * Sčítání v roce 1991 (dokončení) * Večer na počest Jana Maláta * Vernisáž pamětní síně prof. Nevyjela * Karel Vacek ml. u nás * Komorní podvečer * Předsletový ruch * Dva 17. listopady * Zajímavosti * Báseň M. A. Novákové - Nevyjelové * Pozvánky a inzerce * Z naší matriky

K VÝROČÍ VZNIKU REPUBLIKY

75 LET

Výročí vzniku republiky zůstává a nepochybně i do budoucna zůstane jedním z klíčových mezníků české státnosti. Odkaz 28. října 1918 nerozlučně spjatý s dílem prvního prezidenta T. G. Masaryka žije v dějinách naší republiky jako výchozí bod společnosti, která přes četná úskalí a různé peripetie významně přispěla k zakotvení demokratických základů, jimiž se tehdejší Československo odlišovalo od sousedních států.

Za nepříznivě se vytvářející konstelace politických sil rozbouřené Evropy přišel po dvaceti letech trvání republiky Mnichov a 15. březen 1939. Náš národ tehdy prožíval nejtemnější období svých novodobých dějin, kdy šlo o ohrožení jeho vlastní existence. Díky obětem zemí a armád široké protihitlerovské koalice, v níž rozhodující úlohu sehrál Sovětský svaz, ale i díky statečnosti a obětem lidí naší země bylo nacistické Německo poraženo a osvobozené Československo mohlo po zamořených letech znovu svobodně vydechnout.

Ale jen krátce. Prosovětské orientace části naší společnosti vyjádřené i ve výsledcích prvních poválečných voleb v roce 1946 komunistická strana využila k přímému uchopení politické moci v zemi v únoru 1948 a k nastolení totalitního režimu komunistického typu. Pod líbivými hesly sociální spravedlnosti a vlády pracujících byl ve skutečnosti nastolen režim vlády úzké skupiny aparátu a ÚV komunistické strany pod heslem Kdo nejde s námi, jde proti nám. A tak nastoupila nová perzekuce, zinscenované procesy s protistátními živly, vystěhování a věznění všech nepohodlných a nepoddajných . . .

Krátké jaro 1968 bylo pohřbeno sovětskými tanky a tzv. normalizace nastolila poměry v mnohém připomínající staré komunistické praktiky, tentokrát hlavně pod heslem Se Sovětským svazem na věčné časy a nikdy jinak.

Slepá poslušnost, přísaha na tzv. internacionální pomoc, udavačství, velká vlna emigrace, zlomené lidské charaktery, jiné jednání člověka v rodině a na veřejnosti, šikanování a zákazy vykonávat to či ono povolání, kádrové pořadníky, věznění pro politické přesvědčení, izolace od vyspělých zemí Západu — to byly plody normalizace, jejichž důsledky, žel, budeme pociťovat ještě dlouho . . .

17. listopad 1989 zahájil v dějinách naší země další novou kapitolu. S odstupem doby poznáváme, že nová demokracie si razí cestu mnohem obtížněji, než jsme si v atmosféře polistopadového nadšení představovali. Žijeme v době totálního zhroucení východního komunistického bloku, nového vzedmutí nacionalismu a místních válečných konfliktů, ale také pokračující recese ve většině západních zemí. S rozpadem federace přibyly další politické a ekonomické problémy.

Otevření stavidel svobody s sebou v mravně nepřipravené společnosti přineslo rozbujení dosud potlačova-

Pokračování na str. 2

Dokončení ze str. 1

ných špatných vlastností, tím spíše, že stávající legislativa ostré postihy zatím neumožňuje. Je si proto jen přát, aby zákon a právo co nejdříve dostihly zpoždění, které vůči naší nově se vytvářející svobodné demokratické společnosti mají.

*

Při příležitosti pětasedmdesátého výročí vzniku Československa byl dne 28. října 1993 po 13. hodině slavnostně odhalen upravený památník v parku jako PAMÁTNÍK OBĚTÍ VÁLEK, ODBOJE A PERZEKUCE v letech 1914 — 1918, 1939 — 1945 a 1948 — 1989.

V projevu asi k pětadvaceti přítomným občanům starosta města Karel Šprinc mimo jiné uvedl, že nejde o neúctu či o hanobení památky obětí, které přinesli rudoarmejci při osvobozování většiny území naší republiky. Proměna památníku jen připomíná skutečnost, že naše osvobození bylo vykoupeno životy a obětmi i našich občanů a navíc je mementem i obětí let 1. světové války a let komunistické totality. Po přehledu obětí válek, odboje a perzekuce přímo z našeho města starosta města v závěru řekl: „Přejme si, aby naše společnost nemusela na sokl památníku v budoucnu připisovat další léta spojená s válečnými útrapami, oběťmi odboje a perzekuce, aby odkaz v š e c h, jimž je památník věnován, žil trvale jako memento nám i budoucím."

Pietní slavnost byla ukončena položením věnce k památníku a zahráním státní hymny.

Úpravu památníku citlivě provedli pracovníci Střední průmyslové školy kamenické v Hořicích v Podkrkonoší pod vedením prof. Valehracha. Z téže školy pochází i nový KÁMEN LÍPY

SVOBODY, odhalený v parku rovněž 28. října 1993. Pískovcový blok nese následující nápis: „Lípa svobody — zasazená dne 28. října 1968 na paměť 50. výročí naší samostatnosti a jako protest proti okupaci vojsky Varšavské smlouvy."

J. P.

Je veřejný zájem opravdu na prvním místě?

Dne 11. listopadu 1993 se konalo v Hradci Králové mimořádné okresní shromáždění, které mělo na žádost iniciátorů informovat o situaci v privatizaci zdravotnictví na Hradecku. Shromáždění nakonec nebylo usnášeníschopné, přesto přítomní byli informováni přednostou Okresního úřadu ing. Jiřím Vlčkem.

Nás však především zajímá situace týkající se privatizace zdravotnictví v našem městě a nejbližším okolí, tj. nemocnice a polikliniky.

Nemocnice v Novém Bydžově je nemocnicí tzv. I. typu, to znamená, že zajišťuje pro zhruba 50 tisíc obyvatel základní zdravotní služby. V okrese Hradec Králové je ještě jedno lůžkové zařízení - fakultní nemocnice v Hradci Králové, která ze zákona privatizována nebude, neboť má i celou řadu dalších specifických úkolů mimo poskytování vysoce specializovaných zdravotních služeb, např. výuku nových lékařů a výzkum. Nemocnice v Novém Bydžově je tedy nemocnice okresní, tzn. že je alespoň v západní části okresu monopolní a je tedy sporné, zda by vůbec měla být jakoukoliv metodou privatizována. Byla však zařazena před více jak rokem do seznamu zdravotnických zařízení určených k privatizaci, který byl schválen usnesením vlády ČR a byl tedy na ni zpracován jak základní projekt, tak i projekty konkurenční.

Všichni asi musíme souhlasit s tím, že by lékaři v prvním sledu měli mít soukromé praxe (obvodní a zubní lékaři, pediatři, odborní lékaři), protože to bude podporovat konkurenční soutěžení a pacient bude mít možnost si zvolit toho lékaře, který mu nejlépe vyhovuje.

Problém nastává s privatizací lůžkové části nemocnice. Zde byl předložen kromě základního projektu, který navrhl bezúplatný převod na obec, ještě jeden konkurenční projekt, který navrhuje přímý prodej předem určenému zájemci, a to společnosti s ručením omezeným. Tento konkurenční projekt navrhující prodej části nemocnice v Novém Bydžově za zůstatkovou účetní hodnotu movitého i nemovitého majetku byl doporučen k realizaci okresní odbornou privatizační komisí, jejímž předsedou byl MUDr. Jiří Štětina. Ten je zároveň i jeden ze členů budoucí společnosti s ručením omezeným jako nabyvatel.

V květnu letošního roku byly oba projekty projednávány na popud Ministerstva zdravotnictví a Okresního úřadu na zastupitelstvu města Nového Bydžova, kde byl odmítnut bezúplatný převod na obec, a to proto, že vzhledem k nevyjasněnému a problematickému financování zdravotnictví by obec nebyla schopna svým závazkům dostát. Z těchto důvodů bylo také obcí odmítnuto provozovat obslužné složky nemocnice s. r. o. Právě na tomto shromáždění byl ústy doc. MUDr. Ivany Dvořáčkové, CSc., vedoucí referátu zdravotnictví Okresního úřadu, tlumočen názor zakladatele, že je omylem lůžkovou část nemocnice privatizovat. Je také pravdou, že Ministerstvo zdravotnictví vydalo v loňském roce striktní pokyn, aby zřizovatelé do seznamů zařadili všechna zdravotnická zařízení ve svém okrese (s výjimkou fakultních nemocnic). Dnes se při výtkách brání, že se tak stát nemuselo.

Nezaujatého pozorovatele napadá přirovnání privatizace zdravotnictví ke kolektivizaci zemědělství v 50. letech.

V září 1993 byli předkladatelé konkurenčního privatizačního projektu Ministerstvem zdravotnictví požádáni, aby svůj projekt dopracovali v tom smyslu, že zahrnou do koupě jak celý areál nemocnice v Novém Bydžově, tak i areál porodnicko-gynekologického oddělení v Chlumci nad Cidlinou.

Privatizace zdravotnictví je velmi citlivou záležitostí, dotýkající se nás všech jako pacientů, a chybný krok je už nevratný, s dramatickým dopadem na obyvatelstvo. Je sice stanoveno tzv. „věcné břemeno", kterým je nabyvatel vázán zajistit zdravotní služby po dobu 10 let od koupě, ale co se stane, když s. r. o. své závazky plnit nebude? Kdo zajistí rychlou a účinnou nápravu, když lůžková část nemocnice bude v rukou podnikatelského subjektu a ne státu? A co bude po uplynutí 10 let? Kde najde nemajetný pacient ochranu před touhou vytvářet zisk i z takových činností, jako je poskytování zdravotní péče? Připomeňme si zkušenosti s novými majiteli obytných domů a jejich mnohdy nelidské postupy proti nájemníkům, kde obec nemá možnost tyto nájemníky ochránit!

Josef Žibrun,
místostarosta města

POLICIE HLÁSÍ

■ Dne 22. 9. 1993 po provedeném šetření se podařilo policistům v Novém Bydžově dodatečně objasnit krádeže jízdních kol od nemocnice, pošty a prodejny Mléčných lahůdek v Novém Bydžově. Pachatel odcizená jízdní kola převezl do Středočeského kraje a zde je prodal. Tímto způsobil škodu ve výši 4.800,— Kč a je proti němu vedeno trestní stíhání pro trestný čin krádeže.

■ Bez zaplacení se dne 27. 9. 1993 pokusil pachatel odnést ze soukromé prodejny mikrovlnnou troubu zn. Bosch. Zabránila mu v tom pozorná prodavačka, která na pachatele zakřičela. Pachatel se zalekl a troubu vrátil zpět na pult prodejny a utekl ven, kde byl zadržen majitelem prodejny a předán policistům. Proti pachateli bylo vyšetřovatelem zahájeno trestní stíhání pro trestný čin krádeže. Dalším šetřením bylo zjištěno, že tohoto „zákazníka" stíhají pro další trestnou činnost i v jiných krajích České republiky.

■ Že se nevyplatí kupovat motocykly zn. Babeta bez řádných dokladů, přesvědčilo se několik osob, kterým policisté v Novém Bydžově motocykly odebrali, protože Babety byly odcizeny řádným majitelům v Novém Bydžově a Hradci Králové. Pachatelé, kteří motocykly odcizili, mají na svědomí krádeže dalších věcí.

■ Své pracovní povinnosti si popletl jeden zaměstnanec soukromé bezpečnostní služby, který v přesně nezjištěný den měsíce července 1993 odcizil v podniku, kde měl hlídat majetek, jednu plastikovou nádobu s obsahem 3,6 kg čisté rtuti. Odcizená rtuť byla orgány policie zajištěna. Proti pachateli krádeže rtuti bylo zahájeno trestní stíhání.

■ Dne 6. 10. 1993 bylo policisty v Novém Bydžově zjištěno, že jeden muž si chtěl přivydělat prodejem střešní krytiny — vlnitého eternitu, který odcizil ze skladu stavebního materiálu v obci Janovice. Odsud dále dne 26. 9. 1993 odcizil 60 kusů pálených střešních tašek. Celková škoda činí 6.000,— Kč.

R. S.

Městská policie v Novém Bydžově i nadále nabízí všem podnikatelům i soukromým osobám možnost zprostředkování montáže elektronického zabezpečovacího zařízení s připojením na PULT CENTRÁLNÍ OCHRANY k ochraně jejich majetku.

Bližší informace je možno získat na telefonním čísle 22 115 nebo přímo osobním jednáním s MP Nový Bydžov.

JE ZTRACEN DEN, KDY JSEM NIC NEUKRAD'...

Jeden český novinář se potkal s novinářem z Dánska a s potěšením Dánovi sdělil, že u nás říkáme: „Pije jako Dán!" Tomu se dánský novinář od srdce zasmál a poté řekl našemu novináři, že u nich v Dánsku říkají: „Krade jako Čech!"

V obchodních domech v Německu, Rakousku a všude tam, kde měli to potěšení přijít do styku s českými turisty, mají vystaveny nápadné tabule s nápisem: „Češi, prosíme vás, nekraďte u nás! Děkujeme."

Ale ten pomyslný průměrný Čech, ten produkt našich statistik a průzkumů krade, a jak se říká, ani poledne nedrží. Ukradne to, co potřebuje, ale sebere samozřejmě i to, co se mu právě teď nehodí. Malá domů a co je doma, to se počítá. Vždyť kdo nekrade, okrádá vlastní rodinu.

Rád vzpomínám na bubeníka z kapely pana Bradny, který svým vtipkováním vytvářel před dávnými lety jedinečnou atmosféru při pravidelných nedělních odpoledních tancovačkách ve Sloupně v hospodě „U Karásků", kterým se tenkrát říkalo „čaje". Ten člověk bubnoval, zpíval a ještě bavil všechny anekdotami a vtipnými, často jedovatými poznámkami na tělo. Loučíval se s námi výkřikem: „Až přijdete domů, nezapomeňte si závoru zašoupnout. Doba je zlá a lidi jsou ještě horší. Takový chlap vám dneska ukradne ze zdi skobu a pak se kouká do díry po tý skobě, jestli tam ještě něco nezůstalo."

Vzpomněl jsem si na tuto diagnózu průměrného „čecháčka" právě dnes při zjištění, že zase někdo ukradl další obrázky města Bydžova. Jsou to reprodukce litografií akademického malíře Stanislava Hudečka, které zdobí zdi při schodišti a na chodbách naší radnice. Teď se jejich množství zmenšilo a já čekám, že až se ztratí všechny, dojde i na ty skoby, které obrázky nesly.

Jak znám mentalitu některých našich lidí, vůbec bych se nedivil tomu, kdyby mně zlodějíček přišel ještě vynadat za to, že v těch dírách po skobách nic nenašel.

Karel Šprinc,
starosta města

JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA

Na posledním zasedání městského zastupitelstva dne 30. září 1993 informovala hned v úvodu MUDr. Ludmila Navrátilová o neutěšené finanční situaci ve zdravotnictví. Na základě této zprávy potom zastupitelstvo vyjádřilo souhlas, aby podle výsledku hospodaření města na konci roku bylo přihlédnuto k potřebám místního zdravotnictví. Zastupitelstvo schválilo členství města ve společnosti s ručením omezením na podporu cestovního ruchu ve východočeském regionu. Na druhé straně neschválilo návrh Okresního úřadu v Hradci Králové na přestavbu bývalého měšťanského domu s Gallatovou síní na ubytovnu pro uprchlíky.

Po kratší rozpravě s dílčími změnami zastupitelstvo schválilo tržní řád města, jehož text je uveden na s. 4 a 5 tohoto čísla Novobydžovského zpravodaje. Dále byly upraveny a schváleny ceny za pronájem pozemků: pozemek - zahrada k pěstování zeleniny 1 Kč/m^2, pozemek k pěstování polních plodin a zeleniny při výměře větší než 200 m^2 za 0,50 Kč/m^2 a větší než 1000 m^2 za 0,30 Kč/m^2, pozemek využívaný jako louka za 0,50 Kč/m^2, při výměře nad 200 m^2 za 0,30 Kč/m^2, příkopy a meze (tráva) zdarma, pronájem za pozemek využívaný k jiným nepodnikatelským účelům za 0,50 Kč/m^2.

Dále zastupitelstvo schválilo rozbor hospodaření Městského úřadu za 1. pololetí roku, úpravu rozpočtu na rok 1993 podle předloženého návrhu a vyhlášku o příspěvku na částečnou úhradu nákladů mateřských škol. Po delším jednání byl schválen jednotný poplatek za dítě na měsíc ve výši 90,— Kč.

Důležitý byl závěrečný bod jednání. Na základě návrhu člena rady Dobromila Huška zastupitelstvo veřejným hlasováním zvolilo do funkce místostarosty města Josefa Žibruna s tím, že funkci místostarosty bude vykonávat na polovinu úvazku a na polovinu úvazku bude nadále správcem Kulturního klubu v Novém Bydžově.

J. P.

Zdraví, řeč a sponzoři

Pokračující vzestup výskytu onemocnění podmíněných působením nepříznivých vlivů životního prostředí se stal v posledních letech podnětem k rozsáhlému lékařskému studiu.

Ukázalo se, že právě děti reagují na působení škodlivin nejvíce, a to nejen tehdy, kdy se jedná o zvlášť vysoké koncentrace. Stejnou mírou se na poškozování zdraví může podílet i znečištění interiérů, tj. bytů, kanceláří, mateřských škol. Pobyt dětí v interiéru představuje zcela převážnou část dne.

Proto od 1. 9. 1993 naše mateřská škola v Palackého ul. v Novém Bydžově otevřela speciální třídu pro alergické děti. Kapacita třídy je 12 dětí. Ozdravný program probíhá celý den v souladu s přípravou dětí na vstup do základní školy.

Dvakrát denně filtrační jednotka RAINBOW čistí vzduch, zvlhčuje na optimální vlhkost. Tento přístroj také čistí lůžkoviny, koberce, záclony, atd. Děti denně inhalují na inhalátorech, hravou formou provádějí muzikoterapii na zobcovou flétnu, rehabilitačně cvičí. Zdravotní dohled nad těmito dětmi má dětský lékař - alergolog.

Abychom zpříjemnili pobyt všem dětem v našem zařízení, probíhá ozdravný režim ve všech prostorách budovy.

Mateřská škola v Palackého ulici v Novém Bydžově nabízí služby také veřejnosti — čištění lůžkovin od prachu, roztočů, o kterých mnozí ani netuší, v jakém množství se vyskytují.

Řeč je nejrozšířenější komunikační prostředek. Je-li z nějakého důvodu poškozena, znemožňuje dorozumívání. To platí zejména u dětí, ty stojí na prahu poznávání. Proto již od r. 1985 byla zřízena při mateřské škole logopedická třída pro děti s vadami řeči. S menším počtem dětí se každému můžeme individuálně věnovat po celou dobu pobytu v zařízení. Za léta společné práce jsme jistě učinili spokojenými řadu rodičů, a zejména dětí, kterým dobrá řeč umožnila i dobrý start ve škole.

Nabízíme proto svou činnost široké veřejnosti, poskytujeme i poradenskou službu.

Děkujeme touto cestou sponzorům, kteří se podíleli na ozdravném programu naší školy. Jsou to:

Komerční banka, Promil, dr. Lauer, J. Hons a J. Nechutová, ing. Kučera a Truhlářství ve Smetanově ulici.

Kolektiv mateřské školy
Palackého ulice
v Novém Bydžově

Slosování soutěžní ankety

Dne 26. října 1993 v 16.00 hodin proběhlo slosování soutěžní ankety v prostorách expozitury Komerční banky, a. s. v Novém Bydžově. Jednalo se o anketu, ve které se každý občan (každá domácnost) měl možnost vyjádřit k činnosti místní expozitury, resp. vyjádřit svoji spokojenost či nespokojenost se službami zde poskytovanými. Z odpovědí vyplynula celková spokojenost zejména se službami poskytovanými obyvatelstvu, o něco nižší nadšení vyvolaly služby nabízené soukromým podnikatelům. Bylo to zčásti zapříčiněno tím, že ke kvalitě těchto služeb se často vyjadřovali občané, kteří nepodnikají a tudíž se s nimi nikdy nesetkali.

Na soutěžní anketu došlo celkem 85 odpovědí, což považujeme za příznivý ohlas (více než 3 % rozeslaných anketních lístků). Ze slosování bylo vyřazeno 5 anketních lístků pro neúplnost vyplnění závazných údajů. Komise ve složení ing. Dědek - vedoucí expozitury KB Nový Bydžov, ing. Všetečka a ing. Holubec, oba z týmu marketingu Komerční banky v Hradci Králové, provedla za účasti veřejnosti slosování, z něhož vyšli tři výherci dárkových košů v hodnotě po 500,— Kč. Bohužel z těchto tří výherců nebyl nikdo přítomen, a tak ceny budou vyzvednuty výhercem na základě písemné výzvy.

Anketa jako zatím méně obvyklý způsob propagace činnosti Komerční banky splnila roli v ní kladenou. Z 85 respondentů bylo totiž 49 již klienty KB a 34 po přečtení nabídky (ankety) vážně uvažuje o tom stát se jimi.

**Za Komerční banku, a. s.,
expozituru Nový Bydžov
ing. Jiří Dědek - vedoucí**

TRŽNÍ ŘÁD

MĚSTO NOVÝ BYDŽOV

Městské zastupitelstvo v Novém Bydžově podle § 36, odst. 1, písm. f) zákona ČNR č. 367/1990 Sb. o obcích ve znění změn a doplňků (úplné znění č. 410/1992 Sb.) schválilo svým usnesením ze dne 30. září 1993 obecně závaznou vyhlášku upravující tržní řád města Nový Bydžov.

Článek I.

Úvodní ustanovení

Účelem tohoto tržního řádu je stanovit podmínky prodeje na tržnici, kde provozovatelem je město Nový Bydžov.

Článek II.

Určená tržiště ve městě a provozní doba

Městská tržnice na Masarykově náměstí.

Prodejní doba:

Letní období 1. 4. — 30. 9.

Po — Pá:	5.00 hodin — 18.00 hodin
So:	5.00 hodin — 12.00 hodin

Zimní období 1. 10. — 31. 3.

Po — Pá:	7.00 hodin — 17.00 hodin
So:	7.00 hodin — 12.00 hodin

Článek III.

Prodej mimo určená tržní místa

Mimo veřejná tržní místa určená v čl. 2 tohoto tržního řádu lze na veřejném prostranství příležitostně prodávat jen na základě rozhodnutí o zvláštním užívání komunikace. Rozhodnutí vydává úsek dopravy a komunikací MěÚ Nový Bydžov a podléhá zaplacení správního poplatku. Vlastní užívání místa je vždy zpoplatněno podle vyhlášky města o místních poplatcích. Příležitostným prodejem pro potřeby tohoto tržního řádu se rozumí: prodej vánočních stromků a ryb, prodej výrobků se vztahem ke svatodušním, velikonočním a vánočním svátkům, prodej losů, zmrzliny a prodej v předzahrádkách restauračních zařízeních.

Článek IV.

Oprávnění k prodeji

Oprávněni k prodeji na veřejných tržních místech jsou právnické a fyzické osoby vlastnící oprávnění k obchodní činnosti dle příslušných zákonů a drobní pěstitelé prodávající vlastní přebytky (dále jen prodávající).

Článek V.

Všeobecné podmínky prodeje na veřejných tržních místech

1. Prodávající je povinen:
   a) dodržovat tržní řád a obecně platné předpisy týkající se přepravy, skladování a prodeje nabízeného zboží;
   b) při kontrole oprávněným orgánem se prokázat:
      - zahrádkáři:
      - OP, potvrzením o vastnictví zahrádky,
      - podnikatelé:
      - živnostenským oprávněním (ověřenou kopií),
      - osvědčením samostatně hospodařícího rolníka,
      - osvědčením či oprávněním, pokud to vyžadují zvláštní předpisy,
      - potvrzením o zápisu do obchodního rejstříku (ověřenou kopií);
      - ostatní:
      - pracovní smlouvou podle zákoníku práce.

   Cizím státním příslušníkům nahrazuje občanský průkaz průkaz o povolení pobytu. Cizinci, kteří mají povolen trvalý pobyt, jsou postaveni na úroveň občanů ČR, cizinci s dlouhodobým pobytem musí mít povolení pracovat od Úřadu práce.

   Dle konkrétního případu se prodávající prokáže:
   - doklady o nabytí zboží,—
   - veterinárním osvědčením,
   - potvrzením orgánu hygienické služby,
   - potvrzením o nabytí chvojí a jmelí,
   - uznávacím listem při prodeji ovocných výpěstků, sadby, jahodníku, maliníku, ostružníku a révy vinné,
   - osvědčením o znalosti hub,
   - potvrzením o užívání či vlastnictví zemědělské půdy.
2. Prodávající jsou povinni dodržovat hygienické a veterinární předpisy a odpovídají za zdravotní nezávadnost prodávaného zboží.
3. Pronajaté místo fyzickou osobou musí být viditelně označeno obchodním jménem, sídlem a IČO nebo jménem a adresou. Pronajaté místo právnickou osobou musí být viditelně označeno obchodním jménem, právní formou (s. r. o.. v. o. s., apod.) jménem osoby, odpovědné za prodej, IČO.
4. Prodávající je povinen udržovat pronajaté místo v čistotě a po skončení prodeje je zanechat čisté a uklizené. V případě porušení tohoto nařízení bude místo uklizeno na náklady prodávajícího.
5. Prodávající na prodejních místech je povinen dodržovat povolený zábor veřejného prostranství.
6. Prodávané zboží musí být viditelně označeno cenami. Pokud je prodáváno vážené zboží, váhy i závaží musí být ocejchovány.
7. Zelenina, brambory a lesní plody musí být očištěné, zbavené hlíny a ovadnutých částí, ovoce musí být jakostně roztříděné.
8. Při prodeji čerstvé zeleniny a brambor je prodávající povinen vystavit na viditelném místě atest o vykonané kontrole obsahu dusičnanů.
9. Při prodeji vajec je chovatel povinen vlastnit licenci, vystavenou Okresní veterinární správou na základě negativního vyšetření chovu slepic na ptačí tuberkulózu a salmonely. Všechna prodávaná vejce musí být prosvícená, označená razítkem s číslem přidělené licence. Stáří prodávaných vajec nesmí překročit 8 dnů ode dne snůšky. Překupník či prodejce vajec je povinen vést evidenci o nákupu vajec, dbát, aby vejce pocházela pouze od chovatelů s licencí a byla označena.
10. Při prodeji hub je prodávající povinen vlastnit osvědčení o znalosti hub vydané Krajskou hygienickou stanicí. Oprávnění k prodeji hub se týká jen těch druhů hub, které jsou v osvědčení uvedeny. Houby musí být rozkrojeny jedním podélným řezem.
11. Při prodeji medu musí prodávající vlastnit platné povolení příslušné Okresní veterinární správy.
12. Při prodeji koření musí prodávající mít schválení OHS.
13. Při prodeji ovocných výpěstků musí být každý výpěstek označen jmenovkou s uvedením odrůdy a podnože. Výpěstky musí mít trvale vlhké kořeny po celou dobu prodeje, a to založením ve vhodném substrátu nebo zabalením ve fólii.
14. Při prodeji jahodníku, maliníku a ostružníku musí být každý svazek nebo výhon označen jménem odrůdy a stupněm množení. Tato sadba musí mít po celou dobu prodeje trvale vlhké, ale ne mokré kořeny.
15. Okrasné dřeviny, tj. jehličiny, stromy, keře, popínavé dřeviny a stále zelené keře musí být označeny jmenovkou s uvedením druhu, popř. odrůdy. Pokud nejsou prodávány v kontejnerech, musí mít po celou dobu prodeje vlhké kořeny.

Článek VI.

Zákaz prodeje

Jatečný skot, jatečná prasata, jatečná telata, syrové maso, vnitřnosti z domácích porážek, kachní a husí vejce ke konzumním účelům, zvěřina, domácky zpracované mléčné výrobky a výrobky z vajec, moštové víno, kompoty, ostatní konzervárenské výrobky, sušené houby a výrobky z hub, léčivé byliny.

Veškerý potravinářský sortiment v souladu s hygienickým předpisem o skladování — HP sv. 65/1990 Sb., výnos č. 74 o hygienických požadavcích na potravinářské prodejny.

Článek VII.

Ceny zboží

Prodávající prodává zboží za smluvní ceny dle zákona č. 526/1990 Sb. o cenách.

Článek VIII.

Poplatky

1. Prodávající je povinen zaplatit poplatek za užívání veřejného prostranství, příp. za používané zařízení.
2. Výše poplatku je stanovena vyhláškou o místních poplatcích v souladu se zákonem č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích.
3. Poplatek na tržnici na Masarykově náměstí vybírá pověřený pracovník MěÚ. Na ostatních tržních místech se poplatek platí předem na MěÚ odboru finančnímu. Vystavené potvrzení o zaplacení je plátce povinen uschovat pro případ kontroly.

Článek IX.

Řízení a kontrola tržního prodeje

1. Dodržování tohoto tržního řádu zabezpečuje Městský úřad Nový Bydžov prostřednictvím svých pověřených pracovníků.

Článek X.

Sankce

Porušení ustanovení této vyhlášky může být stíháno u právnických osob a podnikatelů podle § 50 zákona č. 367/1990 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 410/1992 Sb.) u fyzických osob dle ustanovení § 24 a § 16 odst. 2 nebo v blokovém řízení dle § 84 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích ve znění pozdějších předpisů (úplné znění zák. č. 124/1993 Sb.).

Prodávající, který úmyslně nebo z nedbalosti dopustí ohrožení zdraví osob nebo způsobí šíření nákaz, bude stíhán podle trestního zákona.

Článek XI.

Závěrečná ustanovení

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 15. října 1993.

Tímto se ruší vyhláška o tržním řádu ze dne 26. 9. 1991.

Karel Šprinc v. r.,
starosta města Nový Bydžov

Vánoční koncerty

Základní umělecká škola v Novém Bydžově vás srdečně zve na vánoční koncerty 1993:

ADVENTNÍ KONCERT - 9. 12. v 17.30 hod. - chrám sv. Vavřince.

VÁNOČNÍ KONCERTY žáků ZUŠ - 13. a 14. 12. v 16.00 hodin - sál školy.

PŮLNOČNÍ MŠE: J. J. Ryba: „Hej, mistře" - 24. 12. ve 24.00 hodin - chrám sv. Vavřince.

MŠE: J. J. Ryba: „Hej, mistře" - 25. 12. v 9.00 hodin - chrám sv. Vavřince.

SČÍTÁNÍ V ROCE 1991

Otištěno se souhlasem Krajské statistické správy Hradec Králové z brožury „Sčítání lidu, domů a bytů 1991 — město Nový Bydžov".

2. část

Domácnosti

Při sčítání byly zjišťované a zpracované údaje o domácnostech trojího druhu. Bytové domácnosti, které byly totožné s počtem trvale obydlených bytů, dále hospodařící rodiny, kterých mohlo být v jednom bytě více a nejmenším typem byla domácnost censová založená na pojmu rodina. U censových domácností se vycházelo především z členění na úplné a neúplné.

V porovnání s rokem 1980 se snížil počet bytových domácností o 21,3 %. Shodný pokles vykazují hospodařící a censové domácnosti, a to 22,6 %. Na úbytku censových domácností se podílel především pokles počtu nerodinných domácností o 83,8 %, dále snížení počtu domácností jednotlivců o 25,5 % a úplných rodin o 23 %. Počet neúplných rodin se zvýšil o 14,2 % a šlo z větší části o ty, ve kterých byly závislé děti. Svým podílem 64,3 % úplných rodin se řadí Nový Bydžov na třetí místo za město Chlumec nad Cidlinou (66,8 %) a Třebechovice pod Orebem (64,8 % úplných censových domácností). — Vzhledem k podílu neúplných domácností na úhrnu censových domácností je Nový Bydžov s 9,1 % na druhém místě za Hradcem Králové (11,9 %) a o 1,3 bodu má nižší podíl než v celookresním průměru.

Životní úroveň obyvatelstva se projevuje mimo jiné i vybaveností domácností předměty dlouhodobého užívání a rekreačními možnostmi členů domácností. Vybavení se zjišťovalo za jednotlivé bytové domácnosti bez ohledu na počet předmětů.

Při sčítání 1991 uvedlo 30,3 % bytových domácností vlastnictví mrazničky a 42,4 % automatické pračky. Více než 62 % domácností mělo televizor pro barevný příjem obrazu. Dále vlastnila každá sedmá domácnost telefon a dokonce každá druhá měla osobní automobil. Rekreační domek, chatu nebo chalupu mělo pouze 7,5 % bytových domácností. Porovnáním s ostatními sledovanými městy nad pět tisíc obyvatel v okrese Hradec Králové zjistíme, že Nový Bydžov z nich měl nejméně bytů vybavených automatickou pračkou a telefonem.

Poslední desetiletí přineslo zlepšení rovněž v technickém vybavení domácností. Zvýšil se podíl bytových domácností s ústředním nebo etážovým topením o 24,7 bodu, tj. na 67,4 %. O 18,7 bodu se zvýšil podíl domácností s vlastní koupelnou a o 23,9 bodu vzrostl podíl ve vybavenosti vlastním splachovacím WC. Oproti roku 1980, kdy ve městě nebyla přípojka na plyn, mělo při sčítání v roce 1991 zaveden plyn 24 bytových domácností.

Složení domácností 1980, 1991

Domácnosti	1980 1)	1991	Rozdíl	
			abs.	v %
Bytové	3344	2631	—713	—21,3
Hospodařící	3575	2768	—807	—22,6
Censové	3660	2832	—828	—22,6
z toho:				
úplné rodiny 2)	2364	1820	—544	—23,0
— se závislými dětmi	1101	977	—124	—11,3
— bez závislých dětí	1263	843	—420	—33,3
neúplné rodiny 2)	226	258	32	14,2
— se závislými dětmi	113	130	17	15,0
— bez závislých dětí	113	128	15	13,3
nerodinné domácnosti	74	12	— 62	—83,8
dom. jednotlivců	996	742	—254	—25,5

1) v územním členění roku 1980
2) v roce 1980 s dětmi do 15 let a bez dětí do 15 let

Vybavení bytových domácností

Vybavení	Počet bytů	
	abs.	v %
Byty celkem	2631	100,0
Ústřední a etážové topení	1772	67,4
Plyn ze sítě	24	0,9
Veřejná kanalizace	2179	82,8
Vlastní koupelna	2315	88,0
Vlastní WC splachovací	2351	89,4
Mraznička	796	30,3
Automatická pračka	1116	42,4
Barevný televizor	1640	62,3
Telefon	360	13,7
Chata, rekreační domek, chalupa	198	7,5
Osobní automobil	1259	47,9

*

Domovní a bytový fond

Vývoj domovního fondu v Novém Bydžově je poznamenán poklesem celkového počtu domů o 23 procent a také trvale obydlených domů o 28 %, což bylo způsobeno především změnou sídelního uspořádání, kdy došlo ke zmenšení města z důvodu osamostatnění se některých částí. Podíl trvale obydlených domů na celkovém domovním fondu představoval 84 % a převážná většina obyvatelstva bydlela v rodinných domcích. Celkem bylo ve městě pět objektů individuální rekreace.

K datu sčítání bylo ve městě 3 026 bytů (o 667 méně než v roce 1980) a 87 % z nich bylo trvale obydlených. Zhruba 63 % bytů bylo v rodinných domcích a třetina v bytových domech.

Domovní a bytový fond

Ukazatel	Rodinné domky	Bytové domy	Ostatní budovy	Domovní fond celkem
Počet domů celkem	1793	188	52	2033
Trvale obydlené domy	1497	179	33	1709
v %	87,6	10,5	1,9	100.0
Počet bytů celkem	1987	949	90	3026
Trvale obydlené byty	1672	883	76	2631
v %	63,5	33,6	2,9	100.0

Trvale obydlené byty podle druhu budovy, období výstavby a kategorie bytu

Období výstavby, kategorie	Rodinné domky	Bytové domy	Ostatní budovy	Domovní fond celkem
— 1899 a nezj.	368	168	42	578
1900 — 1919	361	91	14	466
1920 — 1945	476	199	9	684
1946 — 1970	153	130	5	288
1971 — 1980	229	173	6	408
1981 — 1991	85	122	—	207
Celkem	1672	883	76	2631
I. kategorie	691	495	45	1231
II. kategorie	724	324	26	1074
III. kategorie	116	26	3	145
IV. kategorie	141	38	2	181

★ ★ ★

Trvale obydlené byty

Město, části města	Trvale obydlené byty				
	celkem	z toho			
		I. a II. kategorie	s vodovodem	s kanalizací	s ústředním a etáž. topením
Chudonice	184	151	162	156	102
Nová Skřeněř	25	15	22	0	8
Nový Bydžov	2127	1933	2075	2001	1499
Skochovice	90	50	73	14	43
Stará Skřeněř	44	29	42	0	19
Vysočany	37	27	33	8	17
Zábědov	108	94	103	0	79
Žantov	16	6	13	0	5
Úhrn za město	2631	2305	2523	2179	1772

★ ★ ★

Kvalita bydlení v trvale obydlených bytech

Město, části města	Průměrné hodnoty v trvale obydlených bytech				
	bydlících osob na 1 byt	obytná plocha bytu v m^2	obytné místnosti nad 8 m^2 na 1 byt	obytná plocha v m^2 na 1 osobu	počet osob na 1 obytnou místnost
Chudonice	2,64	49,2	2,88	18,6	0,92
Nová Skřeněř	2,76	56,8	3,32	20,6	0,83
Nový Bydžov	2,76	50,2	2,70	18,2	1,02
Skochovice	2,56	53,3	2,99	20,8	0,86
Stará Skřeněř	2,34	56,7	2,84	24,2	0,82
Vysočany	2,97	52,4	2,97	17,6	1,00
Zábědov	3,14	50,3	3,11	16,0	1,01
Žantov	1,81	46,6	2,81	25,7	0,64
Úhrn za město	2,75	50,4	2,75	18,3	1,00

K celkovému posouzení úrovně bydlení v letech 1980 — 1991 lze použít různých ukazatelů např. průměrný počet osob na jeden byt (popř. místnost), obytnou plochu na jednu osobu (popř. byt) a mnohé další. O některých ukazatelích se zmíníme podrobně. Průměrný počet osob na jeden trvale obydlený byt se snížil z 2,78 na 2,75 osob a zároveň počet osob na jednu obytnou místnost klesl z 1,12 na jednu osobu. Naproti tomu průměrná obytná plocha na jednu osobu se zvýšila z 16,8 m^2 na 18,3 m^2 a spolu s Třebechovicemi pod Orebem je Nový Bydžov s tímto ukazatelem na druhém místě mezi vybranými městy. Nadále platí, že největší obytnou plochu na jeden byt i na jednoho obyvatele a zároveň nejnižší počet osob na jednu místnost mají byty v rodinných domcích a mají tedy nejlepší úroveň bydlení ze všech druhů domů.

Ukazatelé úrovně bydlení podle druhu domu

Ukazatel	Domovní fond celkem	Z toho	
		rodinné domky	bytové domy
Obytná plocha bytů v m^2	132615	94238	35659
Počet osob na 1 byt	2,75	2,79	2,71
Počet osob na 1 obytnou místnost	1,00	0,90	1,24
Průměrný počet: m^2 obytné plochy na 1 byt	50,4	56,4	40,4
m^2 obytné plochy na 1 osobu	18,3	20,2	14,9
obytné místnosti nad 8 m^2 na 1 byt	2,75	3,09	2,18

Víc jak pětina všech trvale obydlených bytů byla postavena v minulém století a čtvrtina v letech 1920 — 1945. Za poslední desetiletí se postavilo zhruba osm procent bytů a téměř 60 % z nich byly bytové domy.

Většina dnešních rodin bydlí v bytech I. kategorie (46,8 % z úhrnu) a II. kategorie (40,8 %). Bytů III. kategorie bylo k 3. 3. 1991 v Novém Bydžově 145, tj. 5,5 % z bytového fondu, bytů IV. kategorie 181 (tj. 6,9 % z úhrnu). 79 % z celkového počtu 326 bytů v těchto kategoriích bylo v rodinných domcích, necelých 20 % v bytových domech. Dvě pětiny bytů v rodinných domcích jsou zařazeny do I. kategorie, zhruba další dvě pětiny do II. kategorie.

Dokončení

KRÁSNÝ VEČER V SOKOLOVNĚ

Nedělní podvečer dne 10 října 1993 byl opravdu slavnostní. TJ SOKOL Nový Bydžov se zapojila do významných oslav velkého bydžovského krajana a rodáka starobydžovského, hudebního skladatele a pedagoga evropského významu Jana Maláta. Letošní rok si připomínáme jako významný pro památku tohoto hudebníka, je to 150 let od jeho narození. A to je tedy pádný důvod se poklonit památce tohoto Bydžováka.

Však také naši rodáci a jejich přátelé, všichni muzikanti, přišli tento večer, aby nám připravili nevšední zážitek, koncert sólistů pro všechny milovníky vážného umění.

Již úvod večera nám dal v projevu prom. historika Jaroslava Prokopa nahlédnout do té části života Jana Maláta, která se vztahuje přímo k našemu kraji. Seznámil posluchače s jeho dětstvím, studiemi a pak jeho působením přímo v našem městě, kde krátký čas učil na hlavní škole a byl zároveň dirigentem zdejšího zpěváckého spolku Lubor.

Po tomto hezkém úvodu již přišli na řadu naši muzikanti. Bohumil Malotín jako koncertní violoncelista opět prokázal, že stále patří ve svém oboru ke špičkám.

Jeho bratr František Malotín se nenechal zahanbit a přivedl opět své vynikající dva žáky, kteří u něho na pražské konzervatoři studují obor flétna. Naše posluchače potěšila zvláště skutečnost, že jedním z nich je také náš rodák, mladý nadějný muzikant Jan Novotný. Druhým flétnistou, který přijel vzdát hold Janu Malátovi, byl Petr Veverka, žák posledního ročníku konzervatoře. Oba mladí muzikanti prokázali, že o dorost pro vážné umění je postaráno.

O doprovody všech umělců se postarala sl. Ladislava Kvapilová, která uchvátila posluchače svým uměním a byla pro naše hosty rovnocenným partnerem, za což sklízela upřímný potlesk jako ostatní sólisté večera. A toto uznání nebylo nijak malé. Do sálu sokolovny přišlo tolik diváků, že se narychlo ještě přistavovaly židle, aby všichni návštěvníci mohli pohodlně naslouchat v klidu po celý večer náročnému programu.

Závěrečný potlesk byl odměnou všem umělcům, kteří se za to odvděčili poutavými přídavky.

Celým večerem prováděl posluchače Zdeněk Smutný, který si s nimi vyprávěl jak o účinkujících umělcích, tak také o skladatelích a jejich životě a uváděných skladbách.

TJ SOKOL Nový Bydžov

VERNISÁŽ
pamětní síně profesora Bohumíra Nevyjela

Dne 23. října 1993 se zasedací síň novobydžovské radnice stala místem další významné kulturní události v životě města. Po 14. hodině zde byla zahájena první část vernisáže PAMĚTNÍ SÍNĚ PROFESORA BOHUMÍRA NEVYJELA. Dlouhotrvajícím potleskem přivítali přátelé a příznivci novobydžovského muzea dceru profesora Nevyjela, velkou dárkyni muzea a čestnou občanku Nového Bydžova paní Marii Alžbětu Novákovou - Nevyjelovou, které starosta města Karel Šprinc předal kytici květů. Na vernisáž přijeli i vedoucí pracovníci Kanceláře prezidenta republiky — kancléř PhDr. Luboš Dobrovský a vedoucí odboru zahraniční politiky PhDr. Pavel Seifter, zástupci Okresního úřadu v Hradci Králové, vedení hradecké pobočky České spořitelny i další hosté. Zvlášť srdečně byly také přivítány paní Vlasta a Emilie Hudečkovy, zakladatelky nadace malíře Stanislava Hudečka a další velké dárkyně muzea.

V bohatém kulturním programu nejprve přednesla Věra Slavíčková, prof. Rodinné školy ve Stěžerách, báseň paní M. A. Novákové - Nevyjelové „Hudbě". Pak následovalo několik lidových písní z Bydžovska v podání žáků Základní umělecké školy v Novém Bydžově pod vedením ředitele školy Jana Filipa. Bezprostřední a živý projev mladých zpěváků a muzikantů provázel bouřlivý potlesk. Stejně srdečně bylo přijato vystoupení pěveckého sboru Rodinné školy ze Stěžer, který za řízení Věry Slavíčkové přednesl další písně. Přestože komorní sbor pracuje nedlouho, provedl úspěšně i harmonicky náročnou „Koledu milostnou", píseň, kterou paní M. A. Nováková - Nevyjelové v Paříži věnoval Bohuslav Martinů. Velké ovace, které zaznělo po skončení této písně, bylo provázeno vděkem přítomné paní Novákové.

Po projevu vedoucího muzea J. Prokopa, který ve zkratce ocenil život a odkaz prof. Nevyjela a jeho dcery, následovalo krátké vystoupení kancléře L. Dobrovského. Slova, jimiž vy-

Ze zasedací síně radnice — uprostřed paní M. A. Nováková-Nevyjelová, vpravo vedoucí pracovníci Kanceláře prezidenta republiky — PhDr. Luboš Dobrovský a PhDr. Pavel Seifter. *Fotoateliér S. Hrubé*

jádřil bezprostřední dojmy z vystoupení mladých zpěváků a muzikantů a z atmosféry vernisáže, byla zároveň velkým oceněním záslužné práce v oblasti kultury i mimo hlavní centra země, která přispívá k posílení vztahu k regionu a k naší zemi.

Svůj vztah k otci a k rodnému městu potom výstižně charakterizovala paní M. A. Nováková - Nevyjelová. Rozhodnutí darovat muzeu pozůstalost otce a vlastní básnické rukopisy, soubory obrazů, nábytku a dalších uměleckých předmětů je výsledkem její trvalé lásky k rodišti, nerozlučně spojené s dodnes živými vzpomínkami na šťastné dětství, zasažené tragickým odchodem milovaného otce. Tím, že navázala spolupráci s novobydžovským muzeem a část jejích darů mohou nyní návštěvníci vidět v jeho expozici, dostalo hlubší smysl její celoživotní úsilí o poznání odkazu našich předků a jeho zpřístupnění v muzeích a galeriích.

Po skončení programu v zasedací síni radnice pak účastníci vernisáže přešli do muzea. Zde si pozorně prohlédli nejen nově instalovanou pamětní síň profesora Nevyjela, ale i další části bohaté expozice. S velkým zájmem také sledovali pásmo barevných diapozitivů o proměnách města, které v mnohém navozovalo atmosféru Nového Bydžova před 1. světovou válkou, kdy zde prof. Bohumír Nevyjel na reálném gymnáziu působil. Návštěvníci muzea se rozcházeli s přáním, aby podobných zdařilých kulturních akcí ve městě bylo více.

Pamětní síň prof. Nevyjela byla tedy otevřena a čeká na své další návštěvníky. Přijďte se i vy podívat na jedinečný soubor obrazů a dalších uměleckých předmětů, na svědectví o ušlechtilosti otce a jeho dcery, jejíž zásluhou získalo naše muzeum předměty velké umělecké a historické hodnoty.

J. P.

KAREL VACEK ml. U NÁS

Písničky Karla Vacka přinášejí starší generaci našich posluchačů radost, vzpomínky na mládí a trochu té nostalgie, která v tomto případě snad neškodí. A tak se v neděli v podvečer dne 7. listopadu 1993 naplnil velký sál sokolovny do posledního místa, protože návštěvníky zde čekalo hezké překvapení. TJ SOKOL totiž připravil na nedělní podvečer koncert dechové hudby PODKOVĚNKA z Humburk. Ta si připravila pro diváky přitažlivý program, v prvé části zněly vítězné písničky ze soutěží, hitparád, festivalů atd. a v druhé hlavní části pak kapela vyhrávala nejkrásnější Vackovy písničky. Aby bylo v sále ještě příjemněji, pozval vzdělavatelský odbor SOKOLA vzácné hosty, kteří doplnili rámec tohoto večera. Pozvání přijal syn Karla Vacka pan Karel Vacek ml. s chotí, synovec Karla Vacka p. Jiří Patka, dále starostové měst Nového Bydžova a Vysokého Veselí, pp. Karel Šprinc a Pavel Kymlička. Obě města totiž hrála významnou roli v životě velkého českého muzikanta K. Vacka.

A tak hned na počátku koncertu se střídala jedna písnička za druhou, střídali se zpěváci, manželé Mikuškovicovi a Zdeněk Smutný, u dirigentského pultu dirigenti Fr. Fejgl a Jaroslav Hartman. Když pak ve druhé části koncertu přišel k dirigentskému pultu Karel Vacek ml., aby dirigoval velkou směs nejhezčích skladeb svého otce a závěrečnou písničku „Zůstaň tu s námi, muziko česká", potlesk nebral konce a diváci si vynutili několikeré opakování. Po oficiální části koncertu pak pozvali pořadatelé diváky k pokračování večera a v té mohli buď poslouchat náladovou muziku PODKOVĚNKY, anebo si při této hudbě zatančit. Obojího diváci využili, a tak bylo v sokolovně živo až do 22. hodiny. Spokojení účastníci se s přáním brzkého opakování podobného večera rozcházeli s úsměvem do svých domovů. A nesmíme zapomenout také na upřímné poděkování p. Karla Vacka ml. za připravení tak krásného večera, za hold jeho otci a na slib, že při podobné příležitosti rád mezi nás zavítá.

Z. S.

KOMORNÍ PODVEČER

Dne 13. listopadu se uskutečnil v zaplněném sále příjemného prostředí Kulturního klubu (bývalá Balounkova vila) komorní podvečer. Byl zorganizován postmerendním sdružením studentů novobydžovských jako vzpomínka na 120. výročí od založení gymnázia v našem městě, jako vzpomínka na studentský život a s ním neodlučitelné merendy a v neposlední řadě jako vzpomínka na sedmnácté listopady 1939 a 1989.

Na programu se podíleli v drtivé většině erudovaní, skromní profesionálové, kteří nejednou prokázali hezký vztah k našemu městu. Děkujeme, pane Malotíne, pane Řeháku, paní Staňková - Čiháková. Děkujeme, paní Horová. Děujeme, slečno Horová. Vaše vystoupení bylo osvěžující. Totéž lze říci o klavírní produkci Lenky Hlaváčkové. Pan profesor Prokop (jako vždy) zajímavě a zasvěceně pohovořil na dané téma. Pan Dr. Ludvík přednesl verše novobydžovských autorů - studentů. Pořadem provázel Ing. Bradna. Oba bývalí členové divadelního souboru Jirásek. Děkujeme panu Žibruňovi za vzorně připravený Kulturní klub.

Komorní podvečer trval něco přes dvě hodiny. Na jeho konci jsme si všichni zazpívali „Kdo v tom našem Bydžově v mládí študoval . . .". Zbývají vzpomínky na hezký podvečer. Snad? Zbývají vzpomínky na milé publikum. A co dál? Trpělivě čekat (jak jinak?) a usilovat, až se zrodí, třeba i po letech parta, která pochopí, že nechat ležet ladem takovou kulturní tradici (nadregionální klenot) pro študáky, školu i město, jakou byly novobydžovské merendy, je přinejmenším škoda.

O další merendy strach nemám. Ty opět jednou budou! Kdy? Hádejte! Ale, věřte, budou!

Za postmerendní sdružení studentů novobydžovských:
Ing. Jan Panocha

Předsletový ruch

XII. všesokolský slet se kvapem blíží. Sokolové z celého světa se chystají navštívit svou starou vlast a svou účastí na sletu chtějí demonstrovat svou lásku ke své staré vlasti. Mají před námi veliký náskok, na celém světě si čeští sokolové žili svým životem — my jsme se více jak 40 let nesměli k této myšlence veřejně hlásit. Jsme tedy v nevýhodě proti našim přátelům v cizině. Proto musíme zrychlit nácvik svých cvičení. A v naší tělocvičně již to začíná být jako v úle. Od čtyř hodin odpoledne se tam střídají složky jedna za druhou, zní tam doprovodná hudba z magnetofonů (mimochodem moderní, velmi hezká). Nadějně vypadá také jednání s bydžovskými školami, které by také nacvičovaly v rámci svých hodin tělovýchovy sletová prostná. Svá vystoupení připravují mladší a starší žáci a žákyně, půvabný karneval žen má být překvapením sletu, vystoupení pro nejstarší složku sokolskou, muže i ženy, nazvali její autoři „Věrná garda". Kdo ještě chce být při tom, až Prahou budou v příštím roce znít sokolské pochody, má ještě možnost. Ženské složky cvičí v pondělí a ve čtvrtek, muži pak v úterý a v pátek. Přijďte se podívat a jistě zůstanete mezi námi!

TJ Sokol

Svátek umění

Tím svátečním dnem bude neděle dne 21. listopadu 1993. Svátkem nebude tento den jen proto, že je to neděle, ale všichni, kteří mají rádi krásné melodie ze světových i našich oper, si dají v uvedený den schůzku v naší sokolovně. V podvečer tohoto dne zde totiž bude mít koncert náš rodák Jiří Zahradníček, tenorista opery Národního divadla. A nebude sám. Přivede si také své hosty, a sice dva špičkové umělce z operního souboru Národního divadla, a to sopranistku Jitku Soběhartovou a basistu Dalibora Jedličku. Už tato tři jména zaručují, že se všichni milovníci krásných melodií mají na co těšit.

Tak tedy, nezapomeňte, v neděli dne 21. listopadu 1993 v 18.00 hodin vás budou čekat uvedení umělci se svými áriemi a duety.

Z. S.

DVA 17. LISTOPADY

Stěží kdo mohl tušit, že 17. listopad vstoupí do historie našeho národa dvakrát po sobě, ve dvou zcela odlišných etapách, pokaždé však jako symbol odporu proti totalitě.

Časová priorita patří Janu Opletalovi, zavražděnému, jak se zdá a jak vypovídají dobové dokumenty, ne náhodou. Všestranně nadaný mladý muž studuje medicínu. Stahující se mračna fašismu nese velmi těžce. Svůj postoj projevuje v době mobilizace i na schůzi vysokoškoláků v Hlávkově koleji v říjnu 1939. Ve svém projevu uvedl mimo jiné, že je třeba se bránit německé zvůli v případě, že by měly být zavřeny české vysoké školy. Za projev sklidil velké ovace. Byly dokladem prestiže, které se těšil mezi studenty. Dalo se předpokládat, že v sále jsou přítomni agenti gestapa. Zde je zřejmě klíč pro pochopení jeho smrtelného zranění.

Ráno 28. října 1939 se zdálo, že ten den bude jen tichým protestem pražského lidu proti germanizaci a projevem jeho touhy po národní a politické svobodě. Odpoledne začala propukat nenávistná atmosféra vůči demonstrantům ze strany německé policie a studentů německé techniky. Ti byli předešlého dne vyzbrojeni revolvery. Výstřel, který Opletal ucítil jako slabé škrábnutí, nikdo z jeho okolí téměř nevnímal. Následná operace nebyla technicky náročná. Šlo o několikanásobný průstřel střev jedním projektilem. Střeleno bylo zblízka a projektil ležel na dně pánve. Okamžitě po operaci si ho vyžádali asistent německé chirurgické kliniky v uniformě SS pod bílým pláštěm a dva civilisté.

Jan Opletal 12. listopadu podlehl svému zranění. Lze předpokládat, že byl fašisty jako oběť vytypován. Gestapo chtělo studenty vyprovokovat k co největší revoltě, aby zásah proti nim byl snadněji zdůvodnitelný. Dne 15. listopadu se konal pohřeb a po něm šla část studentů znovu demonstrovat. Rozsah manifestací byl tak velký, že je nacisté chápali jako další ukázku protiněmeckého smýšlení studentstva. Večer v noci 16. listopadu byli zatčeni funkcionáři vysokoškolského svazu a odvezeni do Petschkova paláce. Za úsvitu 17. listopadu vtrhla nacistická hrůza do všech pražských kolejí. Studenti byli vyvlékáni s cynickou surovostí z pokojů a nakládání do aut. Studentští funkcionáři byli téhož rána zastřeleni. Jejich poprava byla justiční vraždou a stala se symbolem nacistické zvůle. Esesáci z Hitlerovy tělesné stráže nahnali studenty do jízdárny, provedli výběr (propustili fašisty, cizince, nestudenty a studenty mladší dvaceti let), ostatních 1.200 bylo 18. listopadu odvezeno na nádraží a smutný studentský transport nahnán do bran Oranienburgu. Všechny vysoké školy byly zavřeny, budovy napůl vykradené a napůl zničené předány vysokým německým školám, cenné archívy Karlovy univerzity zničeny.

Nad Československem se setmělo. U zrodu komunistického státu stál spolu s jinými i starý muž jménem Zdeněk Nejedlý. Univerzitní profesor získal úřad ministra školství. První legislativní počiny, ke kterým dal souhlas, zavřely dveře mnohým nadaným a tvůrčím jedincům. Další vzdělání bylo často znemožněno z „třídních a ideologických" důvodů. Řada kvalitních učitelů byla jako politicky nežádoucí zlikvidována. Po čtyřiceti letech zůstalo naše školství finančně zpustlé, obsahově zmrzačené. Záměrně zdegenerovaný vysokoškolský systém výuky nás zahnal v poměrném počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí až na velice hlubokou příčku ve světě.

Po celá 70. léta byla pro studentstvo příznačná pasivita a nezájem o věci veřejné. Díky filtrům v přijímacím řízení se mnoho inteligentních mladých lidí na školy nedostalo a ti, co náhodou prošli, se raději ze strachu drželi zpátky. S přibývajícími 80. lety se atmosféra na vysokých školách začala proměňovat. Je samozřejmé, že šlo zatím o jednotlivce, ale chovali se nezávisle, neměli strach, zajímali se o samizdatovou literaturu, začali vydávat první nezávislé časopisy. Gradace nastala 21. srpna 1988 po manifestaci, která byla spontánní a úplně zaskočila protivníky. Ale už 28. října 1988 lidé zažili fungující hromadné násilí zvířecího typu, které se nezastavilo před kopáním do lidí a před mlácením žen. Tuto zkušenost s policií udělali Pražané od ledna roku 1989 několikrát a při vší hrůze to byla zkušenost důležitá, protože do té doby si obyčejní lidé špatnost režimu tolik nepřipouštěli, nemysleli si, že je tak hrozný.

Mnozí z těch, kteří byli aktivními účastníky hektických dnů v listopadu a v prosinci 1989, se v odpovědi na otázku, kdy tato něžná revoluce začala, shodují ne v přesném datu, ale v něčem jiném. Že každá významná událost je výsledkem více či méně skrytého déletrvajícího procesu. Snad bychom mohli připomenout statečné studenty z roku 1948 i definitivní oběť Jana Palacha a Jana Zajíce z roku 1969. V jistém smyslu by se dal považovat za nultý impuls i Havlův třicetistránkový dopis prezidentu Husákovi z roku 1975, který je mistrovským, klidným útokem a obžalobou života ve znormalizovaných podmínkách. Cituji: „Bylo dosaženo pořádku za cenu zmrtvění ducha, otupení srdce a zpustnutí života." Husák byl sotva schopen připustit ničivou podstatu vlastní politiky a na dopis nikdy neodpověděl.

Výrazným mezníkem však už zcela jistě byla Charta 77, rozvoj samizdatu a nezávislé kultury, první demonstrace v pražských ulicích.

V létě roku 1989 se sešel přípravný výbor nezávislého svazu studentů. Odhodlaní mladí lidé se chtěli starat jednak o rozšiřování informací a o obecnou osvětu. Nahlas vyslovovali stejné požadavky jako mluvčí mnoha nezávislých iniciativ. Z této aktivity se zrodila na podzim 1989 Stuha - studentské hnutí. Sepsali petici za zrušení výuky marxismu-leninismu na vysokých školách adresovanou tehdejší ministryni školství. Málo odvážné? Vymysleli a zorganizovali průvod z Albertova do Opletalovy ulice na 17. listopad. Svoji politickou prozíravost projevili při jednání s tehdejší vysokoškolskou radou SSM. Uvážlivá strategie zvítězila, akce se legalizovala, pietní manifestace dostala oficiální požehnání. Do ulic se dostává několik desítek tisíc naštvaných lidí. Celková atmosféra dává tušit, že nepůjde jen o pietní vzpomínku, už úvod napovídá o otevřené občanské neposlušnosti.

Tím, že ke krutému zásahu proti studentské demonstraci přikročil režim právě 17. listopadu, že se pokusil dát studentům lekci právě tento den, přihlásil se veřejně k fašismu. Byl v tom symbol, který jednoznačně oslovil všechny generace.

Ten, kdo osobně prošel bicím kordonem červených baretů v podloubí na Národní třídě, už nebyl tím, kdo na Národní třídu vstoupil. Možná, že jich nebylo až zase tolik, kdo si řekli: v takovém státě do školy chodit nechci a nebudu. Ale idea stávky byla na světě.

18. listopadu měla DAMU konzultační den a studenti sepsali prohlášení, ve kterém vyhlásili stávku. Dne 18. listopadu už měly informace „stovky nohou", k fakultám se přidávali divadelníci postupně i z mimopražských divadel a v sobotu večer

už v Praze většina divadel nehrála. Velice brzy se připojili filharmonici. Otevřít divadla, přivítat diváky v civilu na otevřené scéně, slušně je upozornit, že peníze za vstupenky jsou ochotni vrátit, bude-li si to někdo přát, byl geniální tah. A tak v osvětlených sálech stávkujících divadel probíhaly denně politické diskuse o tom, co se stalo, proč se to stalo, jak tomu napříště zabránit, tedy jak změnit společnost. Stávka začala fungovat a dostala podporu továren. Na konci listopadu vyústila v nevyhlášené celonárodní referendum.

V tomto období měl den čtyřiapadesát hodin. Studenti dokázali „vykopnout vrata ze zrezivělých pantů", jak se trefně vyjádřil novinář Jiří Hanák. K mnohaleté mravenčí práci svých předchůdců, kteří jim ty „panty nahlodali" se postavili čelem. Jejich přístup k revolučnímu kvasu se vyznačoval skromností. Lidé kultury bojovali humánními prostředky za svobodu národa a režim „na hliněných nohách" padl.

A tak jsme po listopadu 1989 získali svobodu. Ale přes demokratické tradice dob dávno minulých se demokracii krůček po krůčku musíme znovu učit.

J. Panochová

ZÁSNUBNÍ PRSTÝNEK

M. A. Nováková - Nevyjelová

Ne, nejsem ztracena či zatracena,
to jenom bolest uzamkla mi ústa
a odvála mi slova drahocenná,
z nichž poezie rodí se a vzrůstá.

Ne, nejsem ztracena, i když tak těžce mluvím
slovníkem chudším, než je žabí skřek,
živím se, živím jenom zpěvem chůvím,
jímž tišívala dětský zármutek.

Ne, nejsem ztracena, i když mi slovo chybí,
však slyším hudbu rodných luk i řek,
ten vroucí zpěv, jenž smrt mi přežít slíbí:
poezie — zásnubní prstýnek.

zajímavosti

VYSOČANSKÝ PIVOVAR. Ze souboru devíti kreseb Jaroslava Němce (1842 — 1898), syna spisovatelky Boženy Němcové, dnes otiskujeme kresbu pivovaru ve Vysočanech z roku 1858. Skica stavby s hrázděným zdivem je zatím jediným známým vyobrazením druhého městského pivovaru, založeného už v roce 1701 a znovu postaveného v první polovině šedesátých let 18. století. Už v průběhu 19. století stavba značně zchátrala a dnes po ní v obci zůstaly jen nepatrné stopy. Nedochovala se v některé vysočanské rodině stará fotografie pivovaru? Muzeum by přivítalo i jakoukoli bližší zprávu o osudech stavby od místních pamětníků.

Ing. Miloslav Mencl — firma Geoplan a paní Eva Kinčlová oznamují zahájení provozu společné kanceláře v Novém Bydžově, Mánesova ul. čp. 260 u fotbalového hřiště, od 1. 1. 1994.

Kancelář bude nabízet tyto služby:

— vypracování znaleckých posudků v oborech: ekonomika, cena a odhady nemovitostí, geodézie a kartografie,
— geodetické práce: zajištění výpisů z katastru nemovitostí, mapové podklady, zaměření objektů pro rekonstrukci a vyhotovení stavebních výkresů, založení a údržba tech. mapy obce, vyhotovení a údržba základní mapy závodu, zaměření fasád, normace rybníků, zaměření podélných a příčných profilů, výpočty kubatur, vyhotovení geometrických plánů, vytyčení vlastnických hranic pozemků, geodetické práce v inv. výstavbě, včetně výkonu funkce odpovědného geodeta,
— zprostředkujeme: zemní práce, injektáž, výstavbu silnic a železnic, regulace řek, stavby skládek, demolice včetně odvozu a likvidace materiálu, hydroizolace.

Úřední hodiny:

Pondělí	9 — 11.30	13 — 16 hod.
Úterý	9 — 11.30	13 — 16 hod.
Středa	9 — 11.30	13 — 16 hod.
Čtvrtek	9 — 11.30	13 — 16 hod.

Pátek, Sobota, Neděle: měřické práce v terénu, telefonický záznam objednávek.

Telefon 0448/22368, 0448/22580.

Dovolujeme si pozvat všechny obyvatele našeho města a okolí k předvánočnímu nákupu elektrospotřebičů, bílého programu a el. ručního nářadí.

K prodeji jsou pro vás připraveny elektrovýrobky firem Eta, Moulinex, Rowenta, Braun a Siemens. Na všechny u nás zakoupené výrobky zajišťujeme záruční i pozáruční servis.

Na vaši návštěvu se těší

LANGR a VANÍČEK,
elektrozávod,
v Novém Bydžově, ČSA 7.

UPOZORNĚNÍ

Stálá burza vyzývá občany, aby si vyzvedli věci dané do prodeje do 15. 12. 1993, neboť končí svoji činnost.

Stálá burza
Mánesova ul. 260
Kinčlová Eva

Naši matriky

NAROZENÍ

12. 8. **Veronika Hátlová,**
Nový Bydžov, U plovárny 1416
13. 8. **Eliška Hatáková,**
Nový Bydžov, Dr. Deyla 1820
16. 8. **Erik Hronek,**
Nový Bydžov, Komenského 16
18. 8. **Lukáš Lojda,**
Nový Bydžov, Nová 417
19. 8. **Jan Spěvák,**
Kristýna Spěváková,
Nový Bydžov, Dukelská 1409
21. 8. **Tereza Mišková,**
Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 809
23. 8. **Lucie Hálová,**
Nový Bydžov, Chudonice 217
26. 8. **Barbora Geletičová,**
Nový Bydžov, Nová Skřeněř 22
2. 9. **Kristýna Térová,**
Nový Bydžov, Zábědov 84
4. 9. **Václav Trutnovský,**
Nový Bydžov, Vysočany 29
6. 9. **Jakub Honzák,**
Nový Bydžov, Hradební 1505
10. 9. **Radka Tomášková,**
Nový Bydžov, Čelakovského 621
13. 9. **Tomáš Maux,**
Nový Bydžov, Nová 1935
14. 9. **David Gomboš,**
Nový Bydžov, Dukelská 603
22. 9. **Robin Michalčík,**
Nový Bydžov, Dukelská 1409
27. 9. **Renata Rajsová,**
Nový Bydžov, Jánská 1460
28. 9. **Tereza Tichá,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 889
5. 10. **Tereza Klozová,**
Nový Bydžov, Merendní 1907
21. 10. **Dan Kytler,**
Nový Bydžov, Komenského 67
28. 10. **Kristýna Janebová,**
Nový Bydžov, Revoluční tř. 58

SŇATKY

21. 8. **Milan Rybář,**
Nový Bydžov, Bří Mádlů 191
Renata Rybářová,
Nový Bydžov, Bří Mádlů 191
4. 9. **Stanislav Drobek,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 910
Soňa Prchlíková,
Nechanice, Družstevní 372
4. 9. **Adolf Polák,**
Nový Bydžov, Zábědov 17
Petra Šimáčková,
Nový Bydžov, Dukelská tř. 971
4. 9. **Miroslav Žáček,**
Havířov, Dělnická 15
Miluše Löschnerová,
Nový Bydžov, Vrchlického 1715
4. 9. **Jaroslav Procházka,**
Nový Bydžov, Fügnerova 148
Iveta Krajíčková,
Batelov, Kytlov 519
11. 9. **Miloslav Vávra,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 768
Marta Šálková,
Rovensko pod Troskami,
Riegrova 371
18. 9. **Pavel Věříš,**
Chlumec nad Cidlinou,
Sadová 560
Iveta Hušková,
Nový Bydžov, Na Svépomoci 184
18. 9. **Luboš Jonák,**
Nový Bydžov, U plovárny 1423
Iva Novotná,
Nový Bydžov, Revoluční tř. 205
25. 9. **Václav Jilemnický,**
Makotřasy 13
Jaroslava Jilemnická,
Nový Bydžov, Husova 1364
9. 10. **Luděk Novotný,**
Kobylice 51
Libuše Roušalová,
Nový Bydžov, Vysočany 23
9. 10. **RNDr. Ervin Varga,**
Praha 5, Borského 663
Lenka Havlínová,
Nový Bydžov, Nová 1938
16. 10. **Vladimír Dunda,**
Sloupno 141
Jana Frýdová,
Nový Bydžov,
M. Bydžovského 1151
16. 10. **Petr Sýkora,**
Lužec nad Cidlinou 177
Dagmar Pavlásková,
Nový Bydžov, Zábědov 53
30. 10. **Adolf Polák,**
Nový Bydžov, Luční 772
Pavla Trefilová,
Nepolisy 156
6. 11. **Luboš Janů,**
Tábor, Čekanice 210
Irena Hujová,
Nový Bydžov, U kopečka 556

ÚMRTÍ

3. 8. **Jozef Štengl,** 50 let
Nový Bydžov, U mlýna 1434
8. 8. **Františka Vondráková,** 85 let
Nový Bydžov, Družstevní 146
9. 8. **Růžena Hartlová,** 87 let
Nový Bydžov, J. Fučíka 911
9. 8. **Marie Vízková,** 47 let
Nový Bydžov, V ráji 1324
15. 8. **Jaroslava Strnadová,** 41 let
Nový Bydžov, Zábědov 85
30. 8. **Anna Valová,** 57 let
Nový Bydžov,
Masarykovo náměstí 1124
31. 8. **Bohumil Beneš,** 65 let
Nový Bydžov, Chudonice 82
31. 8. **Marie Hylmarová,** 73 let
Nový Bydžov, U plovárny 1423
5. 9. **Otto Linka,** 81 let
Nový Bydžov, Chudonice 33
14. 9. **Václava Rédlová,** 81 let
Nový Bydžov, Sv. Čecha 1599
15. 9. **Marie Chaloupská,** 92 let
Nový Bydžov, U plovárny 1415
16. 9. **Václav Prokopec,** 77 let
Nový Bydžov, 28. října 1679
17. 9. **Jaroslav Svoboda,** 84 let
Nový Bydžov, U kopečka 554
22. 9. **Zdeněk Batěk,** 68 let
Nový Bydžov, U sokolovny 761
24. 9. **Ivan Kaninský,** 58 let
Nový Bydžov,
tř. B. Smetany 1645
28. 9. **Josef Drábek,** 82 let
Nový Bydžov,
tř. B. Smetany 1793
29. 9. **Jaroslav Bárta,** 80 let
Nový Bydžov, Zábědov 65
10. 10. **Ladislav Kozák,** 75 let
Nový Bydžov, Zábědov 76
11. 10. **Jaroslav Jarkovský,** 79 let
Nový Bydžov, Lidická 823
15. 10. **Ludmila Matoušová,** 98 let
Nový Bydžov, Zábědov 40
26. 10. **Anna Klapková,** 83 let
Nový Bydžov,
J. E. Purkyně 1528
26. 10. **Jaroslav Kvasnička,** 71 let
Nový Bydžov, Merendní 1898

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městský úřad v Novém Bydžově pravidelně - jednou za dva měsíce. Odpovědný redaktor Jaroslav Prokop.

Adresa redakce: Městský úřad, 504 01 Nový Bydžov, tel. 23011.

Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 2/88. Tiskne V. & A. Janata, Nový Bydžov. Náklad 1000 výtisků. Mimobydžovským zájemcům zasíláme časopis poštou.

Cena jednoho čísla 5,— Kč.

Uzávěrka příštího čísla 10. 12. 1993.